

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 1 oktober 2025
Petear	: 17 september 2025
Agendapunt	: 2.1/3.2
Nummer	:
Datum voorstel	: 26 augustus 2025
Onderwerp	: Voorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan gemeente De Fryske Marren
Zaaknummer	: Z.856924
Portefeuillehouder	: mevrouw I. Groeneveld

Voorstel:

1. Een voorbereidingsbesluit sierteelt voor het Omgevingsplan gemeente De Fryske Marren vast te stellen, waarmee voor het gehele grondgebied van de gemeente regels worden gesteld over sierteelt.
2. In verband met die wijziging 'Hoofdstuk 1 Voorbeschermingsregels sierteelt', zoals in bijlage 1 is verwoord inclusief toelichting, toe te voegen aan het Omgevingsplan gemeente De Fryske Marren.

Inleiding - Ynliding

Naar aanleiding van de vergadering van 26 mei 2025 heeft u een besluit genomen over het gebruik en regulering van gewasbeschermingsmiddelen. Dit voorstel is een vervolg daarop.

Voor nieuwe situaties wilt u via een wijziging van het omgevingsplan een verbod instellen op de vestiging van nieuwe sierteelt en een uitbreidingsverbod van bestaande sierteelt.

Voor bestaande situaties is uw uitgangspunt om aan de hand van het omgevingsplan een spuitvrije zone van 50 meter in te stellen voor sierteelt ten opzichte van gevoelige functies zoals wonen.

Het wijzigen van het omgevingsplan en het volgen van de nodige procedures kost de nodige voorbereidingstijd.

Vooruitlopend op de wijziging van het omgevingsplan, heeft u besloten om alvast een verbod in te stellen voor sierteelt op percelen waar dat nog niet plaatsvindt. Dus geen nieuwvestiging van sierteelt en ook geen uitbreiding van bestaande sierteelt.

U wilt het verbod instellen via het nemen van een voorbereidingsbesluit vooruitlopend op de wijziging van het omgevingsplan. Voor het onderdeel spuitvrije zones en het wijzigen van het omgevingsplan volgt een apart advies.

Een spuitvrije zone kan alleen worden ingesteld via het aanpassen van het omgevingsplan of via het opleggen van maatwerkvoorschriften.

Dit voorstel gaat alleen over het vast te stellen voorbereidingsbesluit. We hebben de teksten en onderbouwing laten toetsen door een extern adviesbureau.

In het ontwerpbesluit zijn de regels aangevuld met een mogelijkheid om onder voorwaarden biologische sierteelt toe te passen door een bedrijf met bio-certificaat van Skal Biocontrole. Skal Biocontrole werkt met een 'Inputlijst' van middelen die zijn toegestaan in de biologische landbouw.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Het doel van het voorbereidingsbesluit is een verbod op de vestiging van nieuwe sierteelt en een uitbreidingsverbod voor bestaande sierteelt.

Argumenten - Arguminten

1. *Evenwichtige toedeling van functies.*

In De Fryske Marren bestaan, net als op veel andere plekken in Nederland, zorgen over de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelengebruik voor bewoners. De gemeente wil het juridische instrumentarium, dat sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar is, inzetten om de risico's te beperken door een voorbereidingsbesluit te nemen, met een verbod op de vestiging van nieuwe sierteelt en een uitbreidingsverbod voor bestaande sierteelt. Verder zijn regels in het omgevingsplan van belang voor een spuitvrije zone bij sierteelt van 50 meter rond kwetsbare functies, zoals wonen. Het voorbereidingsbesluit is nodig vooruitlopend op de totstandkoming van de wijziging van het omgevingsplan om alvast nieuwe situaties met sierteelt en uitbreiding van bestaande sierteelt te voorkomen.

2. *Het instellen van een spuitvrije zone kan niet via het voorbereidingsbesluit.*

Vaststellen van een spuitvrije zone kan alleen via een wijziging van het omgevingsplan of door het opleggen van maatwerkvoorschriften per bedrijf. Wij zijn hiermee aan de slag met ondersteuning van het extern adviesbureau. Het voorbereidingsbesluit betreft een verbod op nieuwe sierteelt en uitbreiding van bestaande sierteelt. Een voorbereidingsbesluit heeft een werkingsduur van 1,5 jaar. In die periode moet de aanpassing van het omgevingsplan zijn doorgevoerd.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen - Kanttekeningen: risiko's en eventuele beheersmaatregelen

Er hoeft geen ontwerpbesluit te worden opgesteld en ter inzage te worden gelegd. Tegen het voorbereidingsbesluit staat geen bezwaar en beroep open. Het voorbereidingsbesluit en de regels in het omgevingsplan kunnen leiden tot schade bij agrariërs die siergewassen (willen) telen. Zij kunnen een verzoek om nadeelcompensatie indienen. Nadeelcompensatie is gebaseerd op het principe dat onevenredige schade, veroorzaakt door rechtmatig handelen van de overheid, moet worden vergoed. Hierover volgt nog afzonderlijk informatie. De kans op succesvolle verzoeken om nadeelcompensatie wordt door het extern adviesbureau op voorhand overigens klein geacht. Redenen daarvoor zijn dat de schade waarschijnlijk beperkt zal zijn en dat de schade voorzienbaar is nu er binnen De Fryske Marren als sinds 2021 gesproken wordt over het beperken van het bestrijdingsmiddelengebruik vanwege de risico's voor de gezondheid. Over het aspect nadeelcompensatie volgt zoals vermeld afzonderlijke informatie.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) - Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Omgevingswet, Besluit activiteiten leefomgeving, Algemene wet bestuursrecht.

Financiën - Finânsjes

Aan het nemen van het voorbereidingsbesluit zijn geen directe financiële consequenties verbonden. Wat betreft het risico op nadeelcompensatie volgt later apart informatie.

Duurzaamheid - Duorsumens

In het Duurzaamheidsprogramma van De Fryske Marren heeft de gemeente zichzelf voor 2030 als doel gesteld dat de gemeente een duurzaam voedselsysteem heeft en daar breder aan bijdraagt. Dat kan onder meer door het faciliteren van lokale, duurzame voedselketens. Een uitbreiding van de sierteelt verhoudt zich niet tot deze doelen, omdat dit minder ruimte laat voor het verbouwen van voedselgewassen.

Participatie - Partisipaasje

Het voorstel is om een besluit te nemen over de vaststelling van het voorbereidingsbesluit. De procedure van een voorbereidingsbesluit valt onder de Omgevingswet. Het nemen van een voorbereidingsbesluit is een voorbereidingsbeschermende maatregel waarbij een participatietraject niet aan de orde is.

Bij de komende voorstellen voor het wijzigen van het omgevingsplan is wel een participatietraject aan de orde.

Communicatie - Kommunikasje

Het doel van het voorbereidingsbesluit is om te voorkomen dat er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden in de periode van voorbereiding van het omgevingsplan. Het bevoegde bestuursorgaan moet daarom snel een voorbereidingsbesluit kunnen nemen. Het besluit komt daarom zonder voorbereidingsprocedure tot stand. Dat betekent dat het bevoegde bestuursorgaan geen ontwerpbesluit met zienwijzenprocedure hoeft te doorlopen en er geen participatiemogelijkheden worden geboden.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Het voorbereidingsbesluit treedt in werking na de bekendmaking (artikel 3:40 Awb). Dat is op de dag van de bekendmaking of op de dag die in het voorbereidingsbesluit is bepaald.

Het bevoegde bestuursorgaan maakt het voorbereidingsbesluit bekend door plaatsing van het besluit in het elektronisch publicatieblad.

Bijlagen - Taheakke

- 250819-RB-Vorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan DFM-Z.856924
- 250819-CA-Vorbereidingsbesluit sierteelt Omgevingsplan DFM-Z.856924

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Klaas Agricola